

## Vážení čitatelia,

v dnešnom čísle Vášho newsletteru „Účetný tip“ vás informujeme o novele v postupoch účtovania pre podnikateľov a prechode na euro. V rubrike otázky a odpovede sa venujeme problematike oceňovacích pravidiel a postupov účtovania ku dňu zavedenia eura.

Dozviete sa, či je možné a za akých podmienok, zmena vedenia skladovej evidencie zo spôsobu A na spôsob B. Ďalej sa dočítate, ako treba postupovať v účtovaní pri rozbiehaní investičnej akcie.

Pekné čítanie.

*Katarína Lucká*

za redakciu Mgr. Katarína Lucká

## INFORMUJEME VÁS

### Novela postupov účtovania pre podnikateľov a prechod na euro

MF SR vydalo novelu opatrenia č. 23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení neskorších noviel. Ide o opatrenie č. MF/23535/2008-74 z 27. 11. 2008 (uverejnené vo FS/11/2008) s účinnosťou od 5. decembra 2008, okrem čl. I bodu 1, 2, 3, bodu 4 a to § 85a, 85b, 85d, 85e a bodu 5, ktoré nadobúdajú účinnosť 1. januára 2009. Ďalej uvádzame prehľad vybraných zmien; v praxi je potrebné pracovať s úplným znením predpisov:

- 1) v § 4 ods. 1 písm. f) sa pri vytváraní analytickej evidencie členenie jednotlivých účtov vykoná podľa **jednotlivých mien**;
- 2) v § 16 ods. 28 sa namiesto „kurzy Národnej banky Slovenska“ použijú **referenčné výmenné kurzy** určené a vyhlásené Európskou centrálnou bankou alebo NBS;

- 3) § 20 ods. 8 sa nahrádza novým odsekom: „Účtovné odpisy sa účtujú v prospech účtu účtovej skupiny 07 – Oprávky k dlhodobému nehmotnému majetku a účtovej skupiny 08 – Oprávky k dlhodobému hmotnému majetku a na účtu účtu 551 – Odpisy dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku. Spôsob zaokrúhľenia odpisov sa uvádza v odpisovom pláne“;
- 4) dopĺňajú sa osobitné ustanovenia týkajúce sa prechodu zo slovenskej meny na menu EURO (§ 85a až 85e) týkajúce sa:
  - otvorenia súvahových účtov hlavnej knihy k 1. januáru 2009;
  - otvárania účtov hlavnej knihy účtovnej jednotky, ktorá zostavuje priebežnú účtovnú závierku;
  - peňažných prostriedkov získaných predzásobním sa;
  - účtovania počas duálneho hotovostného peňažného obehu;
  - prepočtu základného imania na euro;
- 5) do rámcovej účtovej osnovy bol pre potreby prechodu na menu euro doplnený účet **711 – Začiatocný účet nákladov a výnosov**. Účtovná jednotka, ktorá k 31. 12. 2008 zostavuje priebežnú účtovnú závierku prepočíta konečné stavy nákladov a výnosov konverzným kurzom na eurá a zaokrúhli na najbližší eurocent. K 1. 1. 2009

## Obsah

### Téma

Novela postupov účtovania pre podnikateľov a prechod na euro | 1

### Otázky a odpovede

Oceňovacie pravidlá a postupy účtovania ku dňu zavedenia eura | 2

Zmena vedenia skladovej evidencie zo spôsobu A na spôsob B | 2

Kontrola účtovníctva a daňovej evidencie | 3

Aktivácia vlastných nákladov | 3

Rozbiehanie investičnej akcie | 3

Premičané záväzky | 4

zaúčtuje každú druh nákladu na stranu MD príslušného účtu nákladov, súvzťažne s účtom 711 a každú výnosovú položku na stranu Dal príslušného účtu výnosov, súvzťažne s účtom 711. Začiatocné hodnoty nákladov a výnosov v eurách sa účtuje na základe účtovného dokladu, v ktorom sa tieto hodnoty uvádzajú v Sk aj v eurách.

Výsledok hospodárenia za príslušnú časť roka 2008 sa prepočíta zo slovenských korún na eurá konverzným kurzom a zaokrúhli na najbližší eurocent. Pri otváraní účtovných kníh k 1. 1. 2009 sa kladný výsledok hospodárenia zaúčtuje zápisom MD 701/D 431a následne MD 431 / D 711 a záporný výsledok hospodárenia zaúčtuje zápisom MD 431/D 701 a následne MD 711/ D 431. Na výsledkových účtoch sa pokračuje v účtovaní nákladov a výnosov až do dňa, ku ktorému bude daná účtovná jednotka zostavovať riadnu účtovnú závierku.

**Všetky účtovné zápisy vykonané k 31. 12. 2008 a k 1. 1. 2009 musia byť doložené interným účtovným dokladom, vrátane prepočtov alebo odvolania na ďalšie doklady.** Pre potreby zaokrúhľovania jednotlivých súm analytickej evidencie, ako aj pre potreby ostatných požiadaviek v súvislosti s prechodom na euro je potrebné, aby si účtovná jednotka vypracovala internú smernicu v súlade s „generálnym zákonom“.

Ing. Jitka Meluchová, PhD.  
EU Bratislava

## OTÁZKY A ODPOVEDE

### Oceňovacie pravidlá a postupy účtovania ku dňu zavedenia eura

**OTÁZKA 1:** *Sme účtovná jednotka účtujúca v podvojnóm účtovníctve pre podnikateľov, ktorá má účtovné obdobie kalendárny rok. Aké oceňovacie pravidlá a postupy účtovania budú platiť v účtovníctve ku dňu zavedenia eura 1. januára 2009?*

**ODPOVEĎ:** Otvorenie účtovných kníh ku dňu zavedenia eura, teda k 1. januáru 2009, bude významne ovplyvnené prechodom na euro. Podľa prechodných ustanovení § 37b zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení euronovely č. 465/2008 Z. z. sa začiatocné stavy aktív a pasív k 1. januáru 2009 sa otvoria v eurách prepočítané **konverzným kurzom**, s tromi výnimkami:

- poskytnuté preddavky a prijaté preddavky v eurách (účty 314, 324, 051, 052, 053), položky časového rozlíšenia v eurách (účty účtovej skupi-

ny 38) a základné imanie v eurách (účet 411) – sa neprepočítavajú konverzným kurzom ale zostávajú ocenené historickým kurzom eura zo dňa vzniku účtovného prípadu.

V hlavnej knihe a denníku 2009 už **nemôžu byť zápisy v slovenských korunách**. Platí štandardná bilančná kontinuita, teda začiatocné stavy aktív a pasív 2009 sa rovnajú konečným zostatkom 2008 v slovenských korunách, len prepočítané na eurá konverzným kurzom (okrem vyššie uvedených troch položiek v eurách, kde zostáva zachovaný historický kurz). **Začiatocné stavy aktív a pasív sa zaokrúhľujú matematicky na dve desatinné miesta**; účty daní vyjadrujúce vzťah so štátnym rozpočtom (účtová skupina 34) sa zaokrúhľuje na dve desatinne miesta v neprospech štátu (§ 20 ods. 2 vyhlášky č. 75/2008 Z. z.).

Jednotlivé účty aktív a pasív v eurách sa otvoria súvzťažným zápisom voči účtu 701-Začiatocný účet súvahový. Výsledok hospodárenia za rok 2008 v eurách sa účtuje štandardne súvzťažne voči účtu 431-Výsledok hospodárenia v schvaľovacom konaní (431/701 alebo 701/431 podľa charakteru zostatku).

Po zaúčtovaní začiatocných stavov aktív a pasív a po preúčtovaní výsledku hospodárenia sa účet 701 nevyrovná, lebo tam zostal rozdiel zo zaokrúhľenia pri prechode na euro. **Tento rozdiel sa zaúčtuje súvzťažne na účet 378 alebo 379, podľa charakteru zostatku (378/701 alebo 701/379)**. Následne sa tento rozdiel zaúčtuje do kurzových rozdielov – buď ako kurzová strata na analytický účet 563-Kurzové straty pri prechode na euro (563. A/378), alebo ako kurzový zisk na analytický účet 663 – Kurzové zisky pri prechode na euro (379/663. A).

Jednotlivé zložky analytickej podpornej evidencie (napr. saldokonto pohľadávok a záväzkov, súpiska zásob, súpiska dlhodobého majetku) sa prepočítajú na euro spravidla podľa rovnakých zásad, ako jednotlivé účty. Rozdiel medzi celkovou sumou analytickej podpornej evidencie a začiatocným stavom príslušného súvahového účtu sa tiež zaúčtuje ako kurzový rozdiel pri prechode na euro (563 A, 663 A).

Ing. Vladimír Pastierik  
Auditor a daňový poradca  
HZ PKF, s. r. o.

### Zmena vedenia skladovej evidencie zo spôsobu A na spôsob B

**OTÁZKA 2:** *Spoločnosť vedie skladové zásoby spôsobom A z dôvodu, že mala povinný audit zo zá-*

*kona. Vedľajšie náklady súvisiace s obstaraním účtovala na analytický účet a ich výdaj bol prepočítaný pomocou koeficientu. Akým spôsobom je možné vrátiť sa k účtovaniu skladu spôsobom B, nakoľko povinnosť mať overenú závierku audítorom skončila?*

**ODPOVEĎ:** Účtovná jednotka má povinnosť účtovať zásoby spôsobom A iba v prípade, ak má povinnosť auditu. Ak povinnosť auditu pominula a s veľkou pravdepodobnosťou znova nenastane, neexistuje žiadne obmedzenie vrátiť sa k účtovaniu spôsobom B. **Samozrejme môže sa tak stať iba na prelome rokov a túto zmenu treba uviesť v poznámkach účtovnej závierky.** V § 7 ods. 3 zákona o účtovníctve č. 431/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov je ustanovené, že účtovné jednotky môžu účtovné zásady a účtovné metódy zmeniť aj v priebehu účtovného obdobia, ale musia tak urobiť od prvého dňa tohto účtovného obdobia, teda musia sa zmeniť spätne za účtovné obdobie a rozdiely zo zmien sa tak stanú účtovnými prípadmi daného účtovného obdobia, preto i vo Vašom prípade budú náklady súvisiace s obstaraním zahrnuté do nákladov v tom roku, v ktorom prejdete späť k spôsobu B účtovania zásob.

Ing. Zuzana Kubaščíková

## Kontrola účtovníctva a daňovej evidencie

**OTÁZKA 3:** *Kolko rokov späť môže pracovník, správca dane kontrolovať účtovníctvo či daňovú evidenciu a ďalšie písomnosti vzťahujúce sa k daňovej povinnosti daňového subjektu?*

**ODPOVEĎ:** V súvislosti so vznikom daňovej povinnosti daňového subjektu možno na vašu otázku aplikovať ustanovenie § 45 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov v z. n. p.. Právo vyrubiť daň alebo rozdiel dane možno do uplynutia 5 rokov (pri uplatnení medzinárodných zmlúv v oblasti daní, ktorými je Slovenská republika viazaná, je to až 10 rokov) od konca roka, v ktorom vznikla povinnosť podať daňové priznanie alebo hlásenie alebo v ktorom bol daňový subjekt povinný daň zaplatiť bez povinnosti podať daňové priznanie alebo hlásenie. Ak bol pred uplynutím tejto lehoty vykonaný úkon smerujúci na vyrubenie dane alebo rozdielu dane (napr. doručené písomné oznámenie o začatí daňovej kontroly), plynie 5-ročná lehota znovu od konca roka, v ktorom bol daňový subjekt o tomto úkone vyrozumiený. **Vyrubiť daň alebo rozdiel dane je tak možné najneskôr do 10 rokov od konca roka, v ktorom vznikla povinnosť podať daňové priznanie ale-**

bo hlásenie alebo v ktorom bol daňový subjekt povinný daň zaplatiť bez povinnosti podať daňové priznanie alebo hlásenie.

Ing. Dušan Dobšovič  
Makto konzult, s. r. o.  
Audítor, daňový poradca

## Aktivácia vlastných nákladov

**OTÁZKA 4:** *Obchodná firma si zásobuje sklad tovarom vlastným motorovým vozidlom a vlastným vodičom. Tovar sa dováža z členských štátov EÚ. Musíme účtovať v týchto prípadoch aktiváciu vlastných výkonov (ako dopravu vlastným vozidlom)?*

**ODPOVEĎ:** Tento problém je riešený v § 77 ods. 2 Opatrenia MF SR č. 23054/2002-92 v znení neskorších predpisov, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva.

Podľa tohto ustanovenia sa na účte 622 – Aktivácia vnútropodnikových služieb účtuje suma nákladov vynaložených na prepravu materiálu alebo tovaru vykonávanú vlastným motorovým vozidlom a to vrátane súvisiacich nákladov ako napr. mzda vodiča, odpisy vozidla, pohonné látky a pod., so súvzťažným zápisom na ťarchu účtu 111 – Obstaranie materiálu resp. 131 – Obstaranie tovaru. **Vnútropodnikovou prepravou sa pritom rozumie každá preprava, ktorú si účtovná jednotka vykonáva vo vlastnej réžii a ktorú by si inak musela objednať externe t. j. dodávateľským spôsobom. Rozumie sa tým tiež preprava tovaru, alebo materiálu aj z členských štátov EÚ.**

Aktiváciou nákladov na prepravné služby na účte 622 sa premietajú do obstarávacej ceny nakupovaných zásob vnútropodnikové náklady súvisiace s obstaraním zásob, čím sa zároveň eliminuje vplyv týchto nákladov na výsledok hospodárenia a tiež na základ dane z príjmov v súlade s § 17 ods. 1 písm. b/ zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov.

Ing. Monika Velická

## Rozbiehanie investičnej akcie

**OTÁZKA 5:** *Sme spoločnosť, ktorá rozbieha investičnú akciu. Je v štádiu projektovej prípravy. Faktúry za vypracovanie projektov evidujeme na účte 042. Externej firme sme dali vypracovať žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku. Odmena je dojednaná zmluvne okrem odme-*

ny za vypracovanie samostatného bodu v žiadosti za cestovné a iné náhrady spojené s vypracovaním predmetu zmluvy. Môžeme uvedené náklady zahrnúť do investičných nákladov na účet 042?

**ODPOVEĎ:** Podľa zahŕňania nákladov na účet 042 – Obstaranie dlhodobého hmotného majetku predpokladám, že ide o investičné výdavky na dlhodobý hmotný majetok.

V § 35 Opatrenia MF SR č. 23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva, v znení neskorších predpisov (ďalej iba „Postupov účtovania“) sú vymedzené náklady, ktoré súvisia s obstaraním hmotného investičného majetku, ale do obstarávacej ceny sa nezahŕňajú.

Môžeme konštatovať, že odmena za vypracovanie nenávratného finančného príspevku je súčasťou dlhodobého hmotného majetku (a účtujete ju správne na účte 042 – Obstaranie dlhodobého hmotného majetku), keďže nie je tento náklad uvedený v § 35 Postupov účtovania ako nevplyvajúci na obstarávaciu cenu dlhodobého majetku.

Pri vytváraní dlhodobého nehmotného majetku vo vlastnej réžii sa postupuje podľa § 37 ods. 3 – 7. Náklady na výskum a náklady na vývoj (ak nie sú splnené podmienky uvedené v § 37 ods. 3 – 6 Postupov účtovania) sa účtujú priamo do nákladov v tom účtovnom období, v ktorom vznikli a v zmysle zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov sú považované za daňové výdavky.

Ing. Zuzana Kubaščíková

## Premlčané záväzky

**OTÁZKA 6:** Sme a. s. a v účtovnom stave pohľadávok a záväzkov máme niekoľko položiek dobropisov, ktoré sme vystavili našim odberateľom, ale nebolo možné ich uhradiť z dôvodu, že odberatelia už neexistovali, príp. zanikli bez likvidácie a pod. Tieto položky sú pre nás stále mínusovou pohľadávkou. Všetky tieto položky sú už po dátume splatnosti dlhšej ako dva roky a u niektorých sa blíži ich premlčanie. Sú síce stále vedené v pohľadávkach, ale je to v podstate náš záväzok. Môžeme tieto položky, ktoré sme schopní doložiť dokladmi dokladujúcimi nemožnosť ich vyrovnať úhradou, prekvalifikovať na pasívum – záväzok a postupovať ako pri premlčaných záväzkoch?

**ODPOVEĎ:** Účtovanie Vami vystavených dobropisov na účte pohľadávok s mínusovým znamienkom nie je správne. **Mínusové pohľadávky je potrebné pri najbližšej inventarizácii prekvalifikovať na záväzky.** Na účte pohľadávok môžu byť dobropisy k pohľadávkam účtované len v prípade, ak pohľadávka ešte nebola v účtovníctve vysporiadaná. V takom prípade by dobropis znižoval hodnotu pohľadávky ku ktorej bol vystavený. Ak pohľadávky už boli vysporiadané, tak dobropisy mali byť účtované ako záväzky voči odberateľom na účte 325 – Ostatné záväzky. Ak sú tieto záväzky premlčané zúčtujú sa podľa § 74 ods. 4) postupov účtovania pre podnikateľov (opatrenie MF SR č. 23054/2002-92 v znení neskorších predpisov) do výnosov na účet 648 – Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti.

Ing. Jana Dujsíková

Využite svoju možnosť!

**BEZPLATNÝ PORADENSKÝ SERVIS PRE VÁS**

Do 3 týždňov odpoveď na Vaše otázky, priamo na Váš stôl.

Faxujte: ☎ 02/330 05 550

Mailujte: @ uctovny.tip@dashofer.sk

Telefonujte: ☎ 02/330 05 555

### Účtovný TIP – newsletter otázok, odpovedí a účtovných aktualít

Vydáva vydavateľstvo VERIAG DASHÖFER, s. r. o., Železničarska 13, 814 99 Bratislava. Tel.: 02/33 00 55 55, Fax: 02/33 00 55 50, e-mail: [uctovny.tip@dashofer.sk](mailto:uctovny.tip@dashofer.sk) / Odborná redaktorka: Mgr. Katarína Lucká / Sadzba: Xpression, s. r. o. / ISSN 1336-5207 / ev.č. 1816/98. Vychádza: dvoj týždne / Cena: štvrtročné predplatné 940 Sk (31,20 €) s DPH + balné a poštovné, 790 Sk (26,22 €) bez DPH + balné a poštovné. / Predplatné na newsletter je na obdobie 12 mesiacov od dátumu Vašej objednávky. Objednávku na ďalšie obdobie nie je treba obnovovať, je predĺžená automaticky na ďalších 12 mesiacov. Objednávku môžete zrušiť len písomne, a to najneskôr 6 týždňov pred koncom Vášho ročného predplatného obdobia. / Objednať možno na adrese redakcie. / Newsletter a všetky v ňom obsiahnuté príspevky a ilustrácie sú chránené autorským právom. Ich používanie je bez schválenia vydavateľstva - s výnimkou zákonom povolených prípadov - nepripustné. Žiadna časť newslettera nesmie byť akoukoľvek formou bez písomného súhlasu vydavateľa reprodukována alebo s použitím elektronických off-line alebo on-line systémov ukladaná do pamäti, či šírená. / Za správnosť obsahu príspevkov ručia autori. / Redakcia zodpovie otázky čitateľov. / Odpovede na čitateľské otázky zasielame do 4 týždňov. / Vybrané odpovede budú uverejnené v niektorom z čísiel tohto newsletteru. /

